

KLASA: UP/I 034-03/22-01/002
URBROJ: 580-09/133-2022-075
Zagreb, 22. srpnja 2022.

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja OIB: 54882480048 na temelju članka 31., članka 38. stavaka 5. i 9., te članka 58. stavka 1. točke 15. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja („Narodne novine“, br. 79/09., 80/13. i 41/21.), po inicijativi [...] za pokretanjem postupka utvrđivanja zabranjenog sporazuma protiv Udruženja obrtnika Grada Zagreba, Sekcije frizera sa sjedištem u Zagrebu, Trg Mažuranića 13, OIB: 57675698526, zastupanih po punomoćnici [...] na temelju odluke Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja u sastavu: dr. sc. Mirta Kapural, dipl. iur., predsjednica Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja, Vesna Patrlj, dipl. iur., zamjenica predsjednice Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja, mr. sc. Ljiljana Pavlic, dipl.oec. i Denis Matić, dipl. iur., članovi Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja sa sjednice 30/2022, održane 22. srpnja 2022., donosi sljedeće

RJEŠENJE

Inicijativa se odbacuje jer ne postoje uvjeti za pokretanje postupka po službenoj dužnosti.

Obrazloženje

1. Inicijativa za pokretanje postupka

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje u tekstu: AZTN) zaprimila je 1. veljače 2022. u smislu članka 37. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja („Narodne novine“, br. 79/09. i 80/13. i 41/21., dalje u tekstu: ZZTN), elektroničkom poštom, inicijativu [...] (dalje u tekstu: podnositeljica inicijative) za pokretanjem postupka protiv Udruženja obrtnika grada Zagreba, Sekcije frizera sa sjedištem u Zagrebu, Trg Mažuranića 13, OIB:57675698526 (dalje u tekstu: Sekcija frizera) radi utvrđivanja sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja sklapanjem zabranjenog sporazuma iz članka 8. ZZTN-a, te dopunu inicijative od 8. veljače 2022.

U navedenoj inicijativi navodi se kako obrtnici unutar svojih cehova zajednički pripremaju “odgovor” na poskupljenja, odnosno navodi se kako iz izjava danih u medijima proizlazi kako će se članovi cehova dogovoriti o zajedničkom podizanju cijena što je zabranjeno.

Kao indiciju mogućeg zabranjenog sporazuma sklopljenog među članovima Sekcije frizera, podnositeljica inicijative navela je članke objavljene na portalu index.hr od dana 31. siječnja 2022. (<https://www.index.hr/vijesti/clanak/krecu-golema-poskupljenja-evo-koliko-ce-poskupjeti-frizeri->

automehancari/2336393.aspx) i 7. veljače 2022. (<https://www.index.hr/vijesti/clanak/kruh-mlijekoi-meso-skuplji-do-30-poskupjet-ce-frizeri-i-mnoge-usluge-evo-koliko/2338038.aspx>).

U prvom navedenom članku I.Z., predsjednik Ceha iz Sekcije frizera u Udruženju obrtnika Grada Zagreba, a ujedno član vodstva Ceha frizera i kozmetičara u Hrvatskoj obrtničkoj komori (dalje u tekstu: HOK) je izjavio kako su osim rasta energenata rasle i cijene repromaterijala. Naveo je kako je sve poskupjelo za 20% pa je realno očekivati i da toliko poskupe frizerske usluge.

U drugom članku navedena je izjava B.L., predsjednika Ceha frizera i kozmetičara Hrvatske obrtničke komore koji je izjavio da su ove cijene neodržive i da će frizerski saloni ili poskupiti ili se zatvoriti. Smatra da kada se naprave kalkulacije, da će frizerske usluge morati ići gore 20-30%

2. Prethodno ispitivanje stanja na mjerodavnom tržištu

Sukladno svojim zakonskim ovlastima iz članka 32. točke 1. a) i b) ZZTN-a, AZTN je proveo prethodno ispitivanje stanja na mjerodavnom tržištu kako bi utvrdio činjenice i okolnosti u svrhu ocjene ima li u konkretnom slučaju dostatnih indicija za pokretanje postupka po službenoj dužnosti radi utvrđivanja sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja sukladno odredbama članka 38., stavka 1. i 3. te članka 39. ZZTN-a, a vezano uz primjenu članka 8. ZZTN-a koji uređuje zabranjene sporazume poduzetnika.

Dopisima AZTN-a od 29. travnja 2022. zatraženo je od Sekcije frizera Udruženja obrtnika grada Zagreba i Ceha frizera i kozmetičara HOK-a očitovanje na navode iz inicijative, preslike zapisnika sa svih sastanaka Sekcije frizera odnosno Ceha frizera i kozmetičara od listopada 2021. do dana primitka dopisa, preslike svih preporuka i/ili uputa koje je Sekcija frizera odnosno Ceh frizera i kozmetičara uputio obrtnicima-frizerima u razdoblju od 1. listopada 2021. do dana primitka predmetnog dopisa ukoliko iste postoje te druge podatke i dokumentaciju kojima raspolažu, a koji mogu pridonijeti utvrđivanju činjeničnog stanja u predmetu. Dodatno je postavljeno pitanje Sekciji frizera o tome je li primila kakve preporuke i/ili upute od HOK-a od 1. listopada 2021. do dana primitka dopisa te da navedeno dostavi ukoliko postoji.

S obzirom na to da je uz predsjednika Ceha iz Sekcije frizera u Udruženju obrtnika Grada Zagreba izjavu dao i predsjednik Ceha frizera i kozmetičara HOK-a koja djeluje na teritoriju cijele Republike Hrvatske, AZTN je uputio dopise 30 nasumično izabranih frizerskih salona u Republici Hrvatskoj (od kojih je 10 iz Grada Zagreba) i to: [...] u kojima je zatraženo da dostave sve cjenike važeće od 1. rujna 2021. do dana primitka dopisa; preslike 10 nasumično odabranih računa koje su ispostavili u razdoblju od 1. rujna 2021 do kraja 2021. godine te 10 nasumično odabranih računa izdanih u 2022. godini; očitovanje o tome jesu li u razdoblju od 1. rujna 2021. do dana primitka dopisa primili upute ili preporuke HOK-a, Udruženja obrtnika Grada Zagreba ili drugog udruženja obrtnika vezano uz poslovanje obrtnika s obzirom na poskupljenje energenata, materijala za rad i sl., odnosno drugu vrstu upute ili preporuke, te da ukoliko jesu dostave zaprimljeno; očitovanje o tome jesu li u razdoblju od 1. rujna 2021. do dana primitka dopisa sudjelovali u aktivnostima HOK-a, Udruženja obrtnika Grada Zagreba ili drugog udruženja obrtnika, (primjerice na sastancima Ceha ili Sekcije), a vezano uz poslovanje obrtnika s obzirom na poskupljenje energenata, materijala i/ili drugog te druge podatke i dokumentacije kojima raspolažu, a koji mogu pridonijeti utvrđivanju činjeničnog stanja u ovom predmetu.

2.1. Očitovanje Sekcije frizera od 18. svibnja 2022.

Sekcija frizera zastupana po punomoćnici [...] očitovala se kako osporava sudjelovanje u bilo kakvom dogovoru s ciljem sklapanja zabranjenog sporazuma iz članka 8. ZZTN-a oko visine cijena robe i usluga svojih članova kao i da bi imali bilo kakvih saznanja o eventualnom postojanju takvog dogovora.

U očitovanju se navodi kako su u odnosu na izričito pitanje novinara o potencijalno očekivanim posljedicama koje bi povećanje cijene energenata moglo uzrokovati u gospodarskom sektoru općenito, a time i vezano uz frizerske usluge, predsjednik Ceha iz Sekcije frizera u Udruženju obrtnika Grada Zagreba, g. I.Z., i predsjednik Ceha frizera i kozmetičara HOK-a g. B.L. dali izjavu o očekivanom povećanju cijena kao logičnoj posljedici već nastupjelih, ali i najavljenih poskupljenja, iznoseći na taj način mišljenje utemeljeno na uobičajenoj poslovnoj praksi, a ne na bilo kakvom dogovoru članova Sekcije frizera ili odluci, odnosno uputi ili preporuci same Sekcije frizera o povećanju cijena.

Članovi Sekcije frizera nisu se niti u jednom trenutku sastali ili na bilo koji drugi način organizirali da bi razgovarali, a pogotovo ne da bi postigli sporazum, bilo pisani bilo usmeni, čiji bi se sadržaj odnosio na cijene njihovih roba i usluga. Jednako tako, niti sama Sekcija frizera nije donosila odluke niti je svojim članovima davala bilo kakve preporuke ili upute u navedenom smjeru.

Iz sadržaja spornih članaka ne proizlazi postojanje bilo kakvog dogovora među frizerima, kao i odluke, upute ili preporuke Sekcije u pogledu visine cijena njihovih usluga. Isti sadrže isključivo općepoznate činjenice o stanju u gospodarstvu te životno logične i na praksi utemeljene zaključke.

U privitku podneska dostavljene su preslike zapisnika sa sastanaka Sekcije frizera održanih od početka listopada 2021. godine do dana predmetnog očitovanja koje potvrđuju ranije navode i to Zapisnik sa sastanka poslovnog odbora sekcije frizera od dana 6. travnja 2022. godine.

Iz predmetnog zapisnika je vidljivo kako su teme sastanka bile isključivo vezane uz dosadašnje aktivnosti Sekcije, provođenje izbora za mandatno razdoblje 2022.-2026., pripreme sastanaka Sekcije kao i predlaganje kandidata za priznanja, diplome i plakete.

Također se navodi da, u razdoblju od 1. listopada 2021. godine do dana sastavljanja predmetnog podneska, Sekcija frizera nije od HOK-a zaprimila nikakve preporuke i/ili upute vezane uz predmet ovog postupka, dok je dana 9. svibnja 2022. godine HOK tajnicima područnih obrtničkih komora i tajnicima udruženja obrtnika uputila dopis broj: 11-1245-3207-80-2022 kojim se iste poziva na striktnu primjenu ZZTN-a, i to ponukana zahtjevom za očitovanje dobivenim od AZTN-a. Preslika predmetnog dopisa dostavljena je u privitku ovog očitovanja, te je AZTN izvršio uvid u nju.

Zaključno se ističe kako Sekcija frizera nije poduzela niti jednu radnju koja bi predstavljala sklapanje sporazuma između dva ili više poduzetnika ili udruženo djelovanje koje bi za posljedicu imalo narušavanje tržišnog natjecanja na mjerodavnom tržištu, odnosno, da nije na bilo koji način postupila suprotno odredbama ZZTN-a te se predlaže odbacivanje inicijative.

2.2. Očitovanje Hrvatske obrtničke komore od 10. svibnja 2022.

Ceh frizera i kozmetičara HOK-a u svom podnesku navodi kako se nikada nisu dogovarali, pa čak niti razgovarali o mogućnosti uspostavljanja određene zajedničke cijene svojih usluga.

U dostavljenom podnesku se dalje navodi kako je predsjednik Ceha, g. L. odgovarao na novinarsko pitanje i komentirao globalni problem povećanja cijena energenata i radnog materijala

te je sukladno tome spomenuo kako će i obrtnici zbog objektivnih okolnosti morati podizati cijene svojih usluga ukoliko žele posloovati pozitivno.

Da bi potkrijepili svoje tvrdnje o tome da na sastancima nisu dogovarali zajedničko podizanje cijena dostavljen je Zapisnik s 6. sjednice Ceha frizera i kozmetičara HOK-a održane 9. veljače 2022. budući da se radi o jedinom sastanku održanom tijekom navedenog perioda iz kojeg je vidljivo da podizanje cijena nije bila tema sastanka.

2.3. Očitovanje poduzetnika

U razdoblju od 5. svibnja 2022. do 30. lipnja 2022. AZTN je zaprimio tražena očitovanja, podatke i dokumentaciju 23 frizerska salona od 30 koliko je zatraženo.

[...] čiji je odgovor zaprimljen 30. lipnja 2022. dostavio je samo knjigu izlaznih računa te 10 pojedinačnih računa za obavljene usluge. Iz dostavljenog nije bilo moguće utvrditi je li u predmetnom razdoblju došlo do promijene cijena.

[...] čije je očitovanje zaprimljeno 17. svibnja 2022. i [...] čije je očitovanje zaprimljeno 6. svibnja 2022. dostavili su cjenike na kojima nije naznačeno od kada su na snazi, a uz to niti na dostavljenom očitovanju nije navedena spomenuta informacija. [...] je u očitovanju naveo kako se kopije računa ne mogu isprintati iz sustava fiskalne blagajne, pa su zato dostavljene kompletne rekapitulacije za tražene mjesece iz čega nije moguće utvrditi je li došlo do promijene cijena u predmetnom razdoblju. Za razliku od njega, [...] je dostavio račune na temelju kojih je AZTN ustanovio da su iste cijene naplaćivane tijekom cijelog predmetnog razdoblja, odnosno da nije došlo do povećanja cijena. Oba poduzetnika su dodatno navela da nisu zaprimljene nikakve obavijest od HOK-a, Udruženja obrtnika Grada Zagreba ili nekih drugih organizacija niti su sudjelovali na bilo kakvoj aktivnosti organiziranoj od navedenih organizacija.

[...] čije je očitovanje zaprimljeno 9. svibnja 2022., [...] čije je očitovanje zaprimljeno 17. svibnja 2022. i [...] čije je očitovanje zaprimljeno 18. svibnja 2022. su poduzetnici koji su započeli sa radom u predmetnom razdoblju i za sada, do očitovanja na dopis AZTN-a još nisu mijenjali početne cijene. [...] i [...] naveli su da nisu zaprimljene nikakve obavijest od HOK-a, Udruženja obrtnika Grada Zagreba ili nekih drugih organizacija niti su sudjelovali na bilo kakvoj aktivnosti organiziranoj od navedenih organizacija dok je [...] dostavio primljeni email od Udruženja obrtnika grada Zagreba o pozivu na sastanak za informiranje o pogodnostima članstva u Udruženju.

[...] čije je očitovanje zaprimljeno 5. svibnja 2022. i [...] čije je očitovanje zaprimljeno 6. svibnja 2022. navode kako nisu mijenjali cjenike u predmetnom razdoblju s tim da je [...] naveo da je njegov cjenik na snazi od 6. prosinca 2020., dok [...] nije dostavio tu informaciju. Oba poduzetnika su naveli da nisu zaprimljene nikakve obavijest od HOK-a, Udruženja obrtnika Grada Zagreba ili nekih drugih organizacija niti su sudjelovali na bilo kakvoj aktivnosti organiziranoj od navedenih organizacija.

[...] čije je očitovanje zaprimljeno 12. svibnja 2022., [...] čije je očitovanje zaprimljeno 19. svibnja 2022. i [...] čije je očitovanje zaprimljeno 13. lipnja 2022. su naveli da nisu zaprimljene nikakve obavijesti od HOK-a, Udruženja obrtnika Grada Zagreba ili nekih drugih organizacija niti su sudjelovali na bilo kakvoj aktivnosti. Sva tri poduzetnika su navela da nisu mijenjali cijene u referentnom razdoblju te su dostavili cjenike koje vrijede od 1. rujna 2021., 1. travnja 2020. odnosno 8. srpnja 2013.

[...]čije je očitovanje zaprimljeno 9. svibnja 2022., [...] čije je očitovanje također zaprimljeno 9. svibnja 2022., [...] čije je očitovanje zaprimljeno 11. svibnja 2022. i [...] čije je očitovanje zaprimljeno 12. svibnja 2022. naveli su da nisu zaprimljene nikakve obavijest od HOK-a, Udruženja obrtnika Grada Zagreba ili nekih drugih organizacija niti su sudjelovali na bilo kakvoj aktivnosti organiziranoj od navedenih organizacija. Svaki od navedenih poduzetnika dostavio je cjenik koji je trenutno na snazi, a koji je mijenjan u predmetnom razdoblju.

[...]čije je očitovanje zaprimljeno 12. svibnja 2022. i [...] čije je očitovanje zaprimljeno 19. svibnja 2022. naveli su kako su zaprimili mailove HOK-a, odnosno [...] je naveo kako redovito prima obavijesti, upute i preporuke HOK-a te ih je dostavio u prilogu, a [...] se očitovao kako je zaprimio mail vezano uz poskupljenje energenata, materijala za rad i slično koji je također dostavio u prilogu. Uz navedeno dostavili su cjenike koji je [...] mijenjao u predmetnom razdoblju, a [...] nije.

[...] čije je očitovanje zaprimljeno 16. svibnja 2022., [...] čije je očitovanje zaprimljeno 17. svibnja 2022., [...] čije je očitovanje zaprimljeno 18. svibnja 2022. i [...] čije je očitovanje zaprimljeno 24. svibnja 2022. su naveli da nisu zaprimljene nikakve obavijest od HOK-a, Udruženja obrtnika Grada Zagreba ili nekih drugih organizacija niti su sudjelovali na bilo kakvoj aktivnosti. Svaki od navedenih poduzetnika dostavio je cjenik koji je trenutno na snazi, a koji je mijenjan u predmetnom razdoblju s time da je [...] dodatno pojasnio da su cijene promijenjene zbog poskupljenja troškova salona.

Očitovanje [...] zaprimljeno je 24. svibnja 2022. U navedenom očitovanju su kao razlozi promjene cijena frizerskih usluga navedeni poskupljenje plina, struje i svih ostalih računa vezano uz poslovanje frizerske djelatnosti. U prilogu očitovanju dostavljen je dopis Udruženja obrtnika grada Zagreba, Sekcije frizera koji je zaprimljen 22. travnja 2022. o sastanku za informacije o pogodnostima za obrtnike grada Zagreba. Navodi se kako poduzetnik nije sudjelovao u aktivnostima HOK-a od 1. rujna 2021 do dana slanja dopisa.

Očitovanje [...] zaprimljeno je 13. lipnja 2022. U sklopu očitovanja dostavljena su samo dva cjenika i to prvi koji je važeći od 1. prosinca 2017. godine i drugi koji je važeći od 1. prosinca 2021. godine. Navedeni poduzetnik nije se očitovao o tome je li ga kontaktirao ili je li sudjelovao u radu HOK-a, Udruženja obrtnika Grada Zagreba ili nekog drugog udruženja.

3. Činjenice utvrđene tijekom prethodnog ispitivanja stanja na mjerodavnom tržištu

U zaprimljenoj inicijativi navodi se kako obrtnici unutar svojih cehova zajednički pripremaju "odgovor" na poskupljenja, odnosno da izjave dane za medije upućuju na to da će se članovi cehova dogovoriti o zajedničkom podizanju cijena, a kao indiciju mogućeg zabranjenog sporazuma navode se članci objavljeni na indeks.hr-u.

U prvom članku I. Z., predsjednik Ceha iz Sekcije frizera u Udruženju obrtnika Grada Zagreba, a ujedno član vodstva Ceha frizera i kozmetičara u HOK-u je izjavio kako su osim rasta energenata rasle i cijene repromaterijala te kako je sve poskupjelo za 20% pa je realno očekivati i da toliko poskupe frizerske usluge.

U drugom članku navedena je izjava B. L., predsjednika Ceha frizera i kozmetičara HOK-a koji je izjavio da su ove cijene neodržive i da će frizerski saloni ili poskupiti ili se zatvoriti te smatra da kada se naprave kalkulacije, da će frizerske usluge morati ići gore 20-30%

S tim u vezi, AZTN uvodno ističe kako sama činjenica da su predstavnici struke odgovorili na novinarsko pitanje vezano za podizanje cijena frizerskih usluga, a koje je povezano s općim poskupljenjem cijena energenata u predmetnom članku, da će nove okolnosti izvjesno utjecati na konačne cijene usluga samo po sebi ne predstavlja indiciju sklapanja zabranjenog sporazuma niti pozivanja na sklapanje istog, te stoga niti dostatnu indiciju za pokretanje postupka utvrđivanja narušavanja tržišnog natjecanja sklapanjem zabranjenog sporazuma.

Pritom je bitno za napomenuti da je izjava predsjednika Sekcije frizera u Udruženju obrtnika Grada Zagreba, i predsjednika Ceha frizera i kozmetičara HOK-a B. L. na koju se poziva podnositeljica inicijative, objavljena u medijima krajem siječnja 2022., dok su očitovanja, dokumentacija i podaci obrtnika frizera zaprimljeni tijekom svibnja i lipnja 2022. i prikazuju stanje na mjerodavnom tržištu u razdoblju od najkasnije 1. rujna 2021. do dana očitovanja, odnosno i do pet mjeseci nakon navedene izjave koja prema tvrdnjama podnositeljice inicijative najavljuje sklapanje zabranjenog sporazuma.

Nadalje, AZTN je pažljivo ispitao i prihvatio navode Udruženja obrtnika grada Zagreba Sekcija frizera o tome da u razdoblju od 1. rujna 2021. do dana dostave očitovanje kako se članovi Sekcije frizera nisu sastali niti na bilo koji drugi način organizirali da bi razgovarali, a pogotovo ne da bi postigli sporazum čiji bi se sadržaj odnosio na cijene njihovih usluga i robe, a koje navode potvrđuje dostavljeni Zapisnik sa održanog sastanaka Sekcije frizera i to od 6. travnja 2022.

Također, HOK je u svom očitovanju naveo kako se Ceh frizera i kozmetičara HOK-a nikada nije dogovarao, pa čak niti razgovarao o mogućnosti uspostavljanja određene zajedničke cijene svojih usluga, a koje navode potvrđuje dostavljeni Zapisnik s 6. sjednice Ceha frizera i kozmetičara HOK-a održane 9. veljače 2022. budući da se radi o jedinom sastanku održanom tijekom navedenog perioda.

Dodatno, gore navedene navode Sekcije frizera i HOK-a također potvrđuju i dostavljena očitovanja frizera u kojima je navedeno da nisu surađivali sa HOK-om, Sekcijom frizera pri Udruženju obrtnika Grada Zagreba ili nekim drugim udruženjem obrtnika na način da bi raspravljale o cijenama, niti da su primale bilo kakvu dokumentaciju upute ili preporuke koje bi se odnosile na poslovanje obrtnika s obzirom na poskupljenje energenata, materijala za rad i slično ili na preporuke i dogovore o cijenama.

S tim u vezi jedan frizerski salon se očitovao da je zaprimio mail Udruženja obrtnika Grada Zagreba u kojem se frizerski salon informira o pogodnostima učlanjenja u Udruženje obrtnika te su se dva frizerska salona očitovala da su zaprimili mailove HOK-a koje su dostavili AZTN-u na uvid. Od svih zaprimljenih mailova koje je HOK poslao frizerskim salonima, samo se jedan mail odnosio na povećanje cijene energenata, a koji su zaprimila dva frizerska salona.

U navedenom mailu HOK je, u suradnji s Ministarstvom gospodarstva i održivog razvoja (dalje u tekstu: MINGO), održao online predstavljanje Programa dodjele potpora za smanjenje troškova plina za mikro, male i srednje poduzetnike. Predstavnici MINGO-a pojasnili su uvjete i postupak prijave za potpore, uz naglasak da se svaki prijavitelj prije podnošenja zahtjeva treba informirati uvidom u Upute za prijavitelje, koje pružaju smjernice o načinu podnošenja zahtjeva za potporu i odobravanja istog. U mailu je također dostavljena poveznica na stranice MINGO-a na kojoj su dani odgovori na česta pitanja vezana uz program i prijave te upute za preuzimanje potrebnih dokumenata.

Analizom zaprimljenih očitovanja, cjenika i računa AZTN je utvrdio da je u razdoblju od 1. rujna 2021. do dana očitovanja na ovaj dopis 11 frizerskih salona podiglo svoje cijene i to: [...]

S obzirom na dostavljenu dokumentaciju za dva frizerska salona nije moguće utvrditi jesu li u referentnom razdoblju cijene usluga podignute ili ne i to za [...] i [...], a deset frizerskih salona cijene usluga nije mijenjalo, s tim da su tu ubrojena tri frizerska salona koja su započela s radom u predmetnom razdoblju.

Među 11 frizerskih salona koji su podigli cijene usluga, utvrđeno je kako su cijene uglavnom podignute početkom 2022. što se poklapa sa periodom podizanja cijena energenata. [...] cijene je podigao 1. siječnja 2022., [...] i [...] podigli su cijene 31. siječnja 2022., [...] 7. veljače 2022., [...] 10. veljače 2022., [...] 10. ožujka 2022., [...] i [...] koji su svoje cijene podigli 4. travnja 2022. i [...] 12. travnja 2022. Jedini frizerski saloni koji su podigli cijene u 2021. su [...] koji je to učinio 7. prosinca 2021 i [...] koji je cijene podigao 01. prosinca 2021.

Od frizerskih salona koji su podigli cijene, neki frizerski saloni podigli su cijene samo nekih, ali ne i svih usluga. S obzirom na velik broj i različitost frizerskih usluga koje saloni pružaju, AZTN je temeljem analize uzorka određenih (usporedivih) usluga iz cjenika (muško, žensko šišanje, bojenje, pramenovi, svečana frizura i dr.) napravio usporedbu postotka podignutih cijena frizerskih usluga.

Navedenom metodom AZTN je utvrdio da su navedeni frizerski saloni podigli cijene pojedinih usluga između 7% i 67%.

Međutim, usporedbom dostavljenih cjenika i izdanih računa frizerskih salona u promatranom razdoblju nisu uočene podudarnosti ili isti obrasci promjena cijena u smislu jednakog ili približno jednakog povećanja cijena istih odnosno istovrsnih usluga.

U nastavku se daje usporedba postotka podignutih cijena frizerskih salona izvatkom iz cjenika.

Tablica 1: Usporedba postotka podignutih cijena

[...]

Izvori: Dopisi poduzetnika zaprimljeni u razdoblju od 5. svibnja 2022. do 30. lipnja 2022.

Obrada: AZTN

Kao što je iz tablice vidljivo, izvadak iz cjenika [...] i [...] imaju najveći raspon promijene cijena 7%-50% odnosno 14%-67%. [...] i [...] podigli su cijene za sličan postotak 13%-33%. [...] i [...] podigli su svoje cijene za 11%-20% odnosno 11%-50%. Iz tablice proizlazi da je [...] najmanje podignuo cijene i to 7%-25%, a [...] je samo dignuo cijene muškog šišanja i to 33%. [...] podigao je svoje cijene 20%-33%, a [...] 18%-25%.

[...] se očitovao kako je cjenik promijenio 7. prosinca 2021. i dostavio samo važeći cjenik te nije bilo moguće utvrditi koliko su podignute cijene i za koje usluge.

S tim u vezi, uvidom u cjenike pojedinih frizerskih salona AZTN je utvrdio da su nakon povećanja cijena frizerski saloni i dalje imali različite cijene za pojedine usluge.

4. Odluka Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja

Na temelju dostavljene dokumentacije i utvrđenog činjeničnog stanja tijekom prethodnog ispitivanja stanja na mjerodavnom tržištu, Vijeće za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje u tekstu: Vijeće), sukladno ovlastima iz članka 27. i članka 31. ZZTN-a na sjednici 30/2022., održanoj 22. srpnja 2022., razmatralo je navedeni predmet te je donijelo odluku da se inicijativa odbaci u smislu članka 38. stavka 5. i 9. ZZTN-a, jer ne postoje uvjeti za pokretanje postupka AZTN-a po službenoj dužnosti protiv poduzetnika Udruženja obrtnika Grada Zagreba, Sekcije frizeri radi utvrđivanja sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja u smislu članka 39. ZZTN-a, a vezano uz primjenu članka 8. ZZTN-a koji uređuje zabranjene sporazume.

Odluku o odbacivanju predmetne inicijative Vijeće temelji na sljedećim razlozima.

Povod za podnošenje predmetne inicijative bili su članci objavljeni na portalu indeks.hr od 31. siječnja 2022. (<https://www.index.hr/vijesti/clanak/krecu-golema-poskupljenja-evo-koliko-ce-poskupjeti-frizeri-automehanicari/2336393.aspx>) i 7. veljače 2022. (<https://www.index.hr/vijesti/clanak/kruh-mliieko-i-meso-skuplii-do-30-poskupiet-ce-frizeri-i-mnoge-usluge-evo-koliko/2338038.aspx>) u kojima su I. Z., predsjednik Ceha iz Sekcije frizera u Udruženju obrtnika Grada Zagreba, a ujedno član vodstva Ceha frizera i kozmetičara u Hrvatskoj obrtničkoj komori i B. L., predsjednik Ceha frizera i kozmetičara Hrvatske obrtničke komore dali izjave u kojima su naveli da je realno očekivati da frizerske usluge poskupe 20%-30%.

Zbog navedene izjave podnositeljica inicijative smatra kako obrtnici unutar svojih cehova zajednički pripremaju "odgovor" na poskupljenja, odnosno da izjave dane za medije upućuju na to da će se članovi cehova dogovoriti o zajedničkom podizanju cijena.

Prema ocjeni Vijeća, u konkretnom slučaju na temelju rezultata prethodnog ispitivanja stanja na mjerodavnom tržištu nisu utvrđene dostatne indicije za pokretanje postupka protiv poduzetnika Udruženja obrtnika Grada Zagreba, Sekcije frizeri.

Naime, iz činjenica utvrđenih tijekom prethodnog ispitivanja stanja na mjerodavnom tržištu koje je AZTN proveo proizlazi da nije došlo do ujednačenog zajedničkog podizanja cijena frizerskih salona. Nadalje, usporedbom dostavljenih cjenika i izdanih računa frizerskih salona koji jesu podigli cijene u promatranom razdoblju nisu uočene podudarnosti ili isti obrasci promjena cijena u smislu jednakog ili približno jednakog povećanja cijena istih odnosno istovrsnih usluga. Također nisu uočene podudarnosti vezano uz vremensko preklapanje trenutka podizanja cijena.

Dodatno, sama činjenica da su predstavnici struke odgovorili na novinarsko pitanje da će aktualno opće poskupljenje energenata, radnog materijala i sl. izvjesno utjecati na konačne cijene usluga samo po sebi ne predstavlja indiciju sklapanja zabranjenog sporazuma niti pozivanja na sklapanje istog, te stoga niti dostatnu indiciju za pokretanje postupka utvrđivanja narušavanja tržišnog natjecanja sklapanjem zabranjenog sporazuma.

Također, Udruženje obrtnika grada Zagreba je dalo očitovanje kako se članovi Sekcije frizera niti u jednom trenutku nisu sastali niti na bilo koji drugi način organizirali da bi razgovarali, a pogotovo ne da bi postigli sporazum, bilo pisani bilo usmeni, čiji bi se sadržaj odnosio na cijene njihovih roba i usluga. Navedeno potvrđuje dostavljeni Zapisnik sa sastanka poslovnog odbora sekcije frizera od dana 6. travnja 2022. godine.

Na isti način se očitovao i HOK koji je u svom očitovanju naveo kako se Ceh frizera i kozmetičara HOK-a nikada nije dogovarao, pa čak niti razgovarao o mogućnosti uspostavljanja određene zajedničke cijene svojih usluga, a koje navode potvrđuje dostavljeni Zapisnik s 6. sjednice Ceha frizera i kozmetičara HOK-a održane 9. veljače 2022.

Navedena očitovanja podupiru i očitovanja frizera kod kojih niti iz jednog očitovanja ne proizlazi suradnja s HOK-om, Udruženjem obrtnika Grada Zagreba ili nekim drugim udruženjem na način da bi se sa istim dogovarale cijene ili slijedile preporuke o cijenama.

Pri tome je bitno za napomenuti da je izjava predstavnika Sekcije frizera na koju se poziva podnositeljica inicijative, objavljena u medijima krajem siječnja 2022., dok su očitovanja, dokumentacija i podaci obrtnika frizera zaprimljeni tijekom svibnja i lipnja 2022. i prikazuju stanje na mjerodavnom tržištu u razdoblju od najkasnije 1. rujna 2021. do dana očitovanja, odnosno i do pet mjeseci nakon navedene izjave koja prema tvrdnjama podnositeljice inicijative najavljuje sklapanje zabranjenog sporazuma.

Slijedom navedenog, AZTN je na temelju odluke Vijeća odlučio kao u izreci ovoga rješenja.

Uputa o pravnom lijeku

Protiv ovog rješenja nije dopuštena žalba, ali podnositelj inicijative može tužbom pokrenuti upravni spor pred Visokim upravnim sudom Republike Hrvatske u roku od trideset (30) dana od dana dostave ovog rješenja.

Predsjednica Vijeća
za zaštitu tržišnog natjecanja

dr. sc. Mirta Kapural dipl. iur

Napomena:

Sukladno članku 53. ZZTN-a, podaci koji predstavljaju poslovnu tajnu izuzeti su od objavljivanja te su u tekstu navedeni podaci označeni [...].